

Nr 202.

Av herr **Olsson** i Kalmar **m. fl.**, *angående förnyad omprövning av frågan om statstjänstemännens avlöning vid tjänstledighet.*

Vid ledighet för enskilda angelägenheter få tjänstemän hos de s. k. nyreglerade verken — utom i vissa extrema undantagsfall — vidkännas det s. k. D-avdraget, d. v. s. de måste avstå hela lönen. Föreskrifter härom finnas intagna i 2 § av kungl. kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 357) med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451, jfr 1925 nr 270) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen. Motsvarande bestämmelser äro utfärdade i fråga om befattningshavare vid kommunikationsverken och andra nyreglerade verk.

Rätt att icke behöva avstå mer än en viss mindre del av lönen tillkommer nu tjänsteman, dels vid ledighet under begränsad, kort tid för enskild angelägenhet, som finnes vara av särskilt ömmande beskaffenhet, eller där eljest synnerliga skäl föreligga (B-avdraget), dels vid ledighet under begränsad, kort tid för uppgiven enskild angelägenhet av vikt i andra fall än nyss sagts (C-avdraget). I förra fallet åsyftas tjänstledighet i omedelbart samband med nära anförvants frånfälle eller livsfarliga sjukdom o. d., i senare fallet ledighet med anledning av bouppteckning, bröllop, barndop m. m. Det synes emellertid uppenbart, att dessa bestämmelser äro alltför snävt avfattade.

För flertalet tjänstemän föreligger otvivelaktigt ett normalt behov av tjänstledighet för enskilda angelägenheter utan att tjänstledighetsanledningen kan anses vara av så ömmande beskaffenhet eller av sådan vikt, att de ovan återgivna bestämmelserna äro tillämpliga. Det synes därför rättvist, att möjlighet beredes tjänstemännen att mot ett skäligt avdrag (förslagsvis B-avdraget) erhålla sådan ledighet under ett visst antal, förslagsvis 20, dagar om året.

Nu gällande föreskrifter i detta avseende äro, såsom förut nämnts, utfärdade av Kungl. Maj:t i form av tilläggsbestämmelser till vederbörande avlöningsreglementen. Det torde emellertid kunna sättas i fråga, huruvida icke samtliga de nu i flera författningar spridda bestämmelser, som avse tjänstemännens löneförmåner vid tjänstledighet av olika anledningar, borde sammanföras till avlöningsreglementena.

Ett annat hänseende, vari avlöningsbestämmelserna för statens tjänstemän synas vara otillfredsställande och påkalla snar ändring, är den nu gällande anordningen, varigenom bestämmelserna om semester och tjänstledighet för

sjukdom sammankopplats. Om en tjänsteman av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han enligt 16 § av ovannämnda avlöningsreglemente (Sv. förf. saml. 1925: 270) åtnjuta oavkortad lön under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester eller därmed jämförlig ledighet icke överstiger 45 dagar, men skall för tid därutöver vidkännas A-avdraget. Genom denna egendomliga bestämmelse ökas den kostnadsfria ledigheten i samma mån som vederbörande tjänsteman åtnjuter kortare semester. En tjänsteman med 25 dagars semester har sålunda rätt till kostnadsfri sjukledighet under 20 dagar, en tjänsteman med 35 dagars semester har dylik rätt under 10 dagar o. s. v., och de tjänstemän, som hava 45 dagars semester, äro alldeles uteslutna från rätten i fråga. Den större semesterrätten för de högre befattningshavarna har till väsentlig del betingats av resp. tjänsters ansvarsfullare och mera ansträngande beskaffenhet, och de befattningshavare, som uppnått 40 år, hava ansetts på grund av sin ålder vara i större behov av semester än yngre befattningshavare. Det synes därför vara i hög grad orättvist och meningslöst, att rätten till kostnadsfri sjukledighet skall undergå minskning, allt efter som semestern ökas. Den kostnadsfria sjukledigheten är en förmån, som icke alls bör ställas i relation till semesterns längd. Rätt till sådan ledighet bör tillkomma alla befattningshavare under lika lång tid, för kalenderår räknat, förslagsvis under 15 dagar.

Det förtjänar särskilt omnämnas, att båda de nu avhandlade frågorna redan varit föremål för utredning inom finansdepartementet, vilken utredning resulterat i ett av numera statssekreteraren Gustaf Söderlund den 8 november 1923 avgivet yttrande och förslag i fråga om revision av gällande avlöningsbestämmelser för statsdepartement m. fl. verk. I detta yttrande har föreslagits, bland annat, att en var tjänsteman skulle tillerkännas dels rätt att mot B-avdrag erhålla ledighet för enskild angelägenhet under viss kortare tid per kalenderår, dels ock rätt att under styrkt sjukdom åtnjuta oavkortad lön, likaledes under viss kortare tid per kalenderår. Man hade hoppats, att detta starkt motiverade förslag, som överensstämmer med uppfattningen hos de flesta ämbetsverk och andra i frågan hörda myndigheter, skulle genomföras utan alltför stor tidsutdräkt. Då emellertid förslaget nu är över två år gammalt och ännu intet i saken åtgjorts, synes det angeläget, att frågans avgörande ej längre fördröjes.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att frågan om statstjänstemännens avlöning vid tjänstledighet snarast möjligt måtte upptagas till förnyad prövning.

Stockholm den 22 januari 1926.

P. Valerius Olsson.

Nils Holmström.

G. Björkman.